

KATEDRA ARCHEOLOGIE UHK
POSUDEK VEDOUCÍHO NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Autor: Tereza Janáková

Titul: Raně středověké pohřbívání a pravěké mohyly ve východních Čechách.

Rok: 2018

Vedoucí práce: Mgr. Petr Hejhal, Ph.D.

Počet stran (příloh): 129 číslovaných stran. Z toho 108 stran textu (str. 11-118), včetně obrazové přílohy (104 mapy a 7 grafů), 6 stran informačních zdrojů (str. 119-124), 5 stran seznamů (str. 125-129).

Vyjádření:

Cílem práce bylo vytvořit soupis východočeských mohylových lokalit, sledovat určité formální znaky umístění těchto lokalit v terénu a vyčlenit z lokalit ty, na kterých byla prokázána raně středověká komponenta. Tyto lokality měly být podrobněji analyzovány, zda nevykazují specifické formální znaky, díky kterým byly využity i v raném středověku.

Autorka práci člení do 11 hlavních kapitol. V úvodu si stanovuje cíle práce a vymezuje oblast svého výzkumu. Následuje úvod do mohylového pohřbívání v pravěku a raném středověku, s akcentem na problematiku východních Čech.

Jádro práce tvoří kapitoly nazvané Katalog lokalit a následné kapitoly věnované analýzám sledovaných jevů. Autorka se vyjadřuje k 55 lokalitám. Každou lokalitu základním způsobem charakterizuje a sumarizuje naše současné poznatky o ní. Přímou zde připojuje obrazovou přílohu, vážící se k dané lokalitě. To považuji za šťastnější a uživatelsky příjemnější řešení, než souhrn mapových podkladů na konci práce.

Na základě získaných informací – hlavně co nejpřesnější lokalizace a datace pohřebních komponent - přistupuje autorka ke zhodnocení popisovaných lokalit a sleduje několik jevů: nadmořskou výšku, převýšení na lokalitách, orientace svahů a dále vzdálenost k vodnímu toku a analýza viditelnosti z lokality. V kapitole Souhrn poznatků autorka sumarizuje výsledky svých analýz a porovnává je s výsledky obdobně zaměřených prací z jiných regionů.

Výsledkem práce může být konstatování, že za současného stavu poznání se zdá, že pokud v raném středověku nějaká preference ve využití staršího mohylníku k pohřbívání existovala, nebyla vázána na znaky, které byly sledovány v této práci. To sice může vypadat neradostně, ale i negativní zjištění je zjištění, v tomto případě podpořené předloženými daty.

Závěrem autorka uvádí, že téma nebylo vyčerpáno a že další potenciál vidí například ve využití

mohylníků při vytváření predikčních modelů k vyhledávání soudobých sídlišť. S tímto bezesporu souhlasím.

Autorka práci doplňuje mapovými přílohami s lokalizací jednotlivých mohylových pohřebišť, často využívá i výstupy z volně dostupného digitálního modelu terénu. Obrazová příloha je na dobré úrovni a přehledně doplňuje textovou část práce.

Autorka zná aktuální literaturu k tématu a pracuje s ní. Postup psaní bakalářské práce Tereza Janáková pravidelně konzultovala.

Přes to bych měl několik výhrad. Na přehledové mapě lokalit, které jsou v práci rozebírány (Obr. 1) chybí popis, provázání s textem. Mapa je tak do značné míry „slepá“. U grafů 1–7 (datace, vzdálenost od vodního toku, ...) by bylo vhodné uvést – v popisu grafu – jakých lokalit se uvedené kategorie týkají. (sledované jevy pak autorka rozebírá v následujících kapitolách). Práce také obsahuje řadu drobných nepřesností a neobratných formulací. Ty sice nejsou zásadního charakteru, ale není jich málo. Práce splňuje zadání a její výsledky je možné použít pro další výzkum. Doporučuji k obhajobě.

Datum: 21. 5. 2018

Mgr. Petr Hejhal, Ph.D.